میدیای کوردی لە بازنەی گەمەکانی سیاسەتدا…2… نەژاد عزیز سورمێ

بەشی دووەم

میدیای کوردی دوای ڕاپەڕین

ڕاپەڕین لە خۆیدا وێستگەیەکی سەرنجڕاکێش لەلایەك و لەلایەکی دی چاوەڕوانکراو بوو ، کۆتك لەسەری ڕژا بوو ، زوڵم و زۆرداری ئەگەر بشێ بگوترێ ببوو بە دوومەڵێکی گەیوو تەنیا نووکە دەرزیەکی بچووکی دەویست ، کە ئەویش هەل و مەرجی بابەتی بە هەر هۆیەکەوە بوو بێت ڕەخساندنی و هەرچی لە ماوەی ئەو دەیەیە و ئەوەندەی کۆ ببووە هاتە دەرەوە …

لەو سەروبەندەدا ، پاش هەموو دەرهاوێشتەکانی ، ڕاپەڕین وەك ئەوەی کۆمەڵگەی کوردی بە گشتی و کولتووری کوردی بە تایبەتی ڕووبەڕووی چەمکێکی نوێ کردەوە ڕووبەڕووی چەمکی (شۆکی ئازادی) ، هەر ئەو شۆکەیش لە دوایدا ئەو بێسەروبەریەی لە بڵاوکردنەوەی ڕۆژنامە و دامەزراندنی ئێستگەی ڕادیۆ و وردە وردە تەلەفزیۆن و ئیستگەی سەتلایت بەدوای خۆیدا هێنا ، هەموو ئەمانەش ئێستاشی لەگەڵدا بێ ، بێ پلانی و شاشی لە ڕووی هاتنەوە لەگەڵ پێشهاتە تیژڕۆکانی ناوچەکە و دەرهاوێشتە پێشقەبڕ و پاشقەبڕەکانیدا ، بە ڕۆژنامەگەریی کوردییەوە دەبینرێ و ڕۆژ دوای ڕۆژیش باری لاسەنگ و هەل و مەرج لاسەنگتر دەکا ، پاش ئەوەی ، ئەوەی بە ناوی ڕۆژنامەگەریی (ئەهلی) و (سەربەخۆ)یش هاتنە مەیدان.. وای دەبینم لە باتی هاوسەنگ کردنەوەی باری ڕۆژنامەگەریی کوردی و هەوڵدان بۆ پێکهێنانی ڕای گشتی بە ئاراستەی متمانە بەخۆبوون ڕوو لە ئایندە و لە بەرچاوگرتنی ئاستی هۆشیاری کۆمەڵایەتی و سایکۆلۆژیەتی کۆمەڵ و بنەماکانی ئەمنیەتی نیشتیمانی ، بوو بەمەیدانی موزایەدە و لێدان و سپیکردنەوەی ڕەش و ڕەشکردنەوەی سپی…

دیارە لە پاڵ ئەو ڕۆژنامەگەرییەش ڕۆژنامەگەریی حزبی هەبووە ، ڕۆژنامەگەریی حزبی هەر لەبنەڕەتدا ڕۆژنامەگەرییەکی بێ لایەن نییە ، بەڵام سەرچاوەی دارایی دیارە و لە هەمان کاتدا هۆیەکانی ڕاگەیاندنی – نووسراو – بیستراو – بینراو – ئەلکترۆنی – بە

ئاراستەیەکی دیاریکراوەوە کار دەکەن…
بەڵام ئەمە ئەوە ناگەیەنێ ڕۆژنامەگەریی حزبی کە مێژوویەکی لە کۆی مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیدا هەیە ، هەمیشە لایەنداری حزب بووە ، زۆر لەو ڕۆژنامە و ڕادیۆیانە ڕۆژگارێکی زۆر سەکۆی بەرگری بوون لە خەڵك و جەماوەر و دەوری کاراشیان لەو بوارەدا دیوە.
سەرەباسی ئێمە لەم پاژەدا ڕۆژنامەگەریی پاش ڕاپەڕینە… لێرەوە بە پێویستی دەزانم هەڵوەستە لەسەر چەند خاڵێك بکەم کە ئەو ڕۆژنامەگەرییەی پێ دەناسرێتەوە.

چی لە هەڵسوکەوتی ڕۆژنامەنووسان و
ئاراستەی هۆیەکانی ڕاگەیاندندا گۆڕا ؟

(1)

سەرەتای ڕاپەڕین ، چەشنێك لە شۆك (شۆکی دەربازبوون لەسەرکوتکردن و سانسۆر) ڕووبەڕووی ڕۆژنامەنووسان بووەوە ، بەمەش هەر کەسێ لەلای خۆیەوە دەیویست کارێك بکا ، هەڵسوکەوت و هەڵوێستێك بنوێنێ ، وەك ئاماژەشمان پێدا سەرەتا ئەو شۆکە بوو سیستەمی مرۆڤی کوردی لە بارێکەوە هێنایە بارێکی دی .
بەڵام لە سەرێکی دییەوە ڕاپەڕین ، کەش و هەوایەکی تری بڵاوکردەوە تاڕادەیەك تەنانەت حزبەکانی کە لە چوارچێوەی بەرەی کوردستانیدا بوون (بێگومان هەموویان نا) وەك هۆی کارای ڕاگەیاندن لە ڕادیۆیان زیاتر نەبوو ، بە ئاراستەی کولتووریش بزاڤێکی لەو چەشنەیان نەبوو ، ئەوەی هەبوو یەکێتی نووسەران ، پاش کاراکردنەوەی هەندێ چالاکی کولتوورییان لە شێوەی کۆڕ و سیمنار و بەرنامەی ئیستگەیدا هەبوو(20)، تەنانەت وەکو جوولانەوەی ڕۆژنامەنووسیش یەکەمین جار یەکێتی نووسەران ڕۆژنامەیەکی ڕۆژانەیان لە ڕۆژانی (کۆنگرەی ڕاپەڕین)ی خۆیاندا بە ناوی (کۆنگرە) دەرچوواند ، وەکی دی بڵاوکراوەیەکی لەو جۆرە نەبوو بشێت بگوترێ بەقەد ئەو گۆڕانە بێت ڕاپەڕین بەرپای کرد .

تا ئەوەی ساڵ وەرسووڕایەوە و دوای هەموو دەرهاوێشتەکانی کۆڕەوی ملیۆنیی کورد ، لە12/1/1992دا ژمارەی سفری ڕۆژنامەیەکی ڕۆژانە بە ناوی (کوردستانی نوێ) لە شاری هەولێر لە لایەن یەکێتی نیشتمانیی کوردستانەوە بڵاوکرایەوە ، لەگەڵ دەرچوونی (کوردستانی نوێ)یشەوە حزبەکانی دیکەش کەوتنەخۆ ، لەوانە پارتی دیموکراتی کوردستان بەحەفتەنامەی (خەبات) لە پێشدا پاشان ڕۆژنامەی (برایەتی) ڕۆژانە و پارتی گەل – بە ڕۆژنامەی ناوەناوەی (گەل) و حزبی سوسیالستی

کوردستان به (ڕێگای ئازادی)و پاشان حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان
به ڕۆژنامەی (ئاڵای ئازادی)….تاد
دیاره له ڕووی هەڵسوکەوتی ڕۆژنامەنووسان مۆدێکی دی هاته کایێ ، جیاواز لەوەی پێش ڕاپەڕین ، بەوەی ڕۆژنامەنووسان له سەرەتای سەرهەڵدانی ڕۆژنامەرگەریی ڕاپەڕیندا کەوتنە کەش و هەوایەکی ئازاد و ئازادانه بیریان دەکردەوە و دەیاننووسی که هەندێ جار پیشەییایەتیشیان ڕەچاو نەدەکرد ، بەڵام دیسان تا هەڵبژاردنیش (ساڵی 1992) هەستیان به بەرپرسیاریەتی دەکرد که ئەزموونێك بەڕێوەیه پێویسته بپارێزێ …

به کوردی به بێ ئەوەی کۆبوونەوە و ڕێککەوتنی لەسەر بکرێ ، ڕۆژنامەنووسان که زیاتریش لەناو توێژی نووسەراندا هاتبوون تاڕادەیەکی بەرچاو له مەسەله چارەنوسسازەکاندا یەك دەنگ بوون نەك هەر ئەوەندە بگره ئەگەر کەسێ ویستبای یا زاتی ئەوەی کردبووایه به هەر بیانوویەك بێ درز بخاته ئەو یەکدەنگیه ، له لایەن خودی ڕۆژنامەنووسانەوه له قەڵەمی دەدرایەوە و لێی قبوڵ نەدەکرا…
به مانایەکی دی ئاراستەی میدیای کوردی لەو سەردەمەدا، ئاراستەیەکی ستراتیژی دووربینتر بوو میدیایەکی تاڕادەیەکیش بەرژەوەندی گشتی لەبەرچاو دەگرت ، باوەکو ئەوسا ئەوەی هەبوو نەبوو ڕۆژنامەگەریی حزبی بوو بێ . بەڵام له ڕووی پیشەییایەتی و باری ئەو میدیایه ، سەیر دەکەین ڕۆژنامەگەریی بیروڕاو ڕۆژنامەگەریی هەواڵ تێکەڵ کرابوون که ئێستاش ئەو سیمایه له میدیای کوردی و کوردستانیدا ون نییە…. هەر بەم ئەگەریشەوەیه زۆرجار بابەتایەتی تێدا کاڵ دەبێتەوە.

(2)

میدیای کوردی له دەسپێکی پاش ڕاپەڕین تا ڕادەیەك ، تەنانەت لەچاو ئێستاش دوانەکەوتبوو به ڕۆژنامەگەریی بیستراویشەوە که چەندان بەرنامەی ڕۆشنبیری و کولتووریان بڵاودەکردەوە و به پێی هەڵ و مەرج و ئیمکانیاتی ئەو دەمه دەکەوێتە ناو حسابانەوە .
بەڵام پاش هەڵبژاردن و دامەزرانی پەرلەمان و حکوومەت ، دیاره بارەکه کەوته بازنەیەکی دی ، به بڕوای من تاقیکردنەوەی هەڵبژاردن و (شەڕە پەڕۆ) و پاشان (شەڕی بەڕاستی) که به شەڕی ناوخۆ دەناسرێتەوه و دەرهاوێشتەکانی ، له پێشەوەی ئەو هۆیانه بوون که ئیتر ڕەنگی حزبایەتی جێی بەڕەنگی یەکڕیزی لەق کرد… بەم جۆرە وەك پێویست بوو و دەیخواست میدیای کوردی هەواڵی ڕاست و زانیاری دروست و پێویست بدا به خەڵك ، کەوته ئەو بارەی هەر کەسێ به لەیلای خۆیدا

هەڵبڵێ…

تا ئەوەی میدیای بینراویش هاتە دامەزراندن و پەخش و وەشانی دەست پێکرد ، سەرەتا بە دەیان و دوای بوو بە سەتان ڕۆژنامە و ڕادیۆ و زنجیرەیەك كەناڵی لۆكاڵی تەلەفزیۆن… تاكو گەیشتە ئەوەی كەناڵی ئاسمانی دامەزران ، كە یەكەمینیان كەناڵی (مێد تیڤی) بوو لە دەرەوەی كوردستان ، لە هەندەران و پاشان كەناڵی (كوردستان TV) وەك یەكەمین كەناڵی ئاسمانیی لە ناوەوەی كوردستان لە نیشتیمان ساڵی 1999 دەستی بە پەخش كرد و لە دوایشدا وەك دەبینین چەندان كەناڵی دیكەی بەدوادا هات ، لەوانە (كوردسات، زاگرۆس، گەلی كوردستان) و تاد….
بەو ڕەنگە میدیای كوردی چووە قۆناخێكی دیكەوە ، ڕۆژنامەنووسانیش كە تا ماوەیەكی زۆر لە ناو توێژی نووسەرانەوە دەهاتن ، وای لێهات هەرچی خەت و قەڵەمێكی هەبوو ، بە هۆی بوونی ئەو هەموو بڵاوكراوە و ڕادیۆ و تەلەفزیۆنانەوە بوو بەڕۆژنامەنووس!! ، بە تایبەتی لەكات و دوای شەڕی ناوخۆ (بچی نەیەتەوە) وەك یەكێك لە دەرهاوێشتەكانی پەیوەندیدار بە میدیا ، میدیایەك خۆی بە (میدیای ئەهلی) خستەڕوو ، هەروەها میدیایەكی دی كە بە (میدیای سێبەر) ناسێندرا پەیدابوو .

ئەوەی بە (میدیای ئەهلی) خۆی پێشكەش كرد ، لە ڕاستیدا لە هەندێ وێستگەوە نەبێ جیاوازیەكی جەوهەری ئەوتۆی لەگەڵ (میدیای سێبەر) لێ نەخوێندراوەتەوە ، ئەمەش لە خوێندەواری وردبین پێم وانییە شاراوە بێ كە هەمیشە بە سەكۆیەكی حازر و ئامادە دیتراون ، بەرداوا ، بۆ ئەو لایەن یان ئەو كەسایەتی لەدژی ئەوی دیكەیان ، هەر شتێكیش بە نرخی خۆی ، دەنا (ئەهلی) یانی چی؟
ئەگەر لە ڕووی زمانەوە لێی بڕوانین ، (ئەهلی یان ئەهالی) واتە هاونیشتیمان، باشە خۆ ئەو هاونیشتیمانییانەی هەر لە هەڵبژاردنی یەكەمەوە ساڵی 1992 دەنگیان بەلایەنەكانی كوردستان دا، ئەوانیش دەتوانن بە میدیاكانی خۆیان بڵێن (ئەهلی)، ئەگەر مەبەستیش لە (ئەهلی) سەربەخۆیی بێ، داخۆ ئەو (خۆ)یە كێیە؟
لەلایەنی ڕوانینی بابەتایەتی و پیشەییایەتیەوە دەبێ ئەو (خۆ)یە (خاك – نیشتیمان)بێ ، بە هەموو ئەو مانایانەی وشەكە هەڵیدەگرێ لە مەغزا و ئینتیماوە ، ئەوەش وای نابینم بە هۆی لەتركزەیی خودی ماناكە ، بەو مانایە ڕەنگی دابێتەوە . وەكو ڕای خاكی خۆم ، هەرگیز لەو باوەڕە دانیم نەك تەنێ لە كوردستان ، لە هەموو جیهاندا میدیایەك هەبێ سەربەخۆ.

کەناڵەکانی میدیا یان سەربە حزبێکن ، یا کۆمپانیایەك یا گروپێکی بازرگانی دیاریکراو یان سەرمایەدارێك کە لە ڕووی داراییەوە پشتی دەگرێ و باروبووی دەکا ، یان زۆرجار ڕەنگە سەر بەلایەنێکی هەواڵگریی یا سەربازی یا دەوڵەتی یان لێی تێ دەچێ هەندێ جار سەر بەدەوڵەتێکی ئیقلیمی یا هەر دەوڵەتێکی دی بێ بەرژەوەندیەکی تایبەتی ، یاخود لایەنێك یا دەزگایەك لەو دەوڵەتە… تەواوی کەناڵەکانی میدیای دونیایێ لەو بازنەیە ناچنە دەرەوە ، ئەگەر نموونەیشت ویست ، سەیری کەناڵی (الجزیره) لەقەتەر و (العربیه) و (الحدپ) و ڕۆژنامەکانی (الحیاه) و (الشرق الاوسگ)ی عەرەبستانی سعوودی و (العالم)ی سەر بە ئێران و کەناڵە ئیتاڵیەکانی سەر بە سەروەزیرانی پێشوو بەرلسکۆنی و میدیاکانی (مەردۆخ) لە بەریتانیا و شوێنی دی.
تەنانەت (BBC) عەرەبی و فارسی و زمانەکانی دی کە زۆرجار وەکو نموونەی سەربەخۆ و بێلایەن باسیان دەکرێ ، هەرچەندە باروبوو لە حکوومەتی بەریتانیا وەرناگرێ ، لەکاتێکدا سەرەتا لەلایەن چەند کۆمپانیایەکەوە دامەزراوە ، ئێستا لە ڕێی ئەو باج و دەرامەتەی لە هاووڵاتیانی وەردەگرێت بەڕێوە دەبرێ ، کە ئەویش بێگومان دەوڵەت بە پێی یاسا و ڕێسایەك ڕێکی خستووە…

ڕاستە BBC تا ڕادەیەکی نکۆڵیلێنەکراو بابەتیەتی و پیشەییەتی لە هەواڵ و پرۆگرامەکانیدا پاراستووە ، بەڵام ئەویش کە (بە دڵی خۆ) سەر مەشق و نموونەیە زۆرجار بە بێلایەنی هەڵسوکەوتی لەگەڵ هەندێ هەواڵێدا نەکردووە و بە پێی بەرژەوەندی دەوڵەت (بەریتانیا) بە هەر بیانوویەك بێ ڕەفتاری کردووە بە تایبەتی لە بڵاوکردنەوەی هەواڵێدا ، تەنانەت گەیشتووەتە ئاستێك ، هەر بۆ نموونە BBC لەبەشی فارسیدا بە کەنداو دەڵێ (خلیج فارس) کە چی لەبەشی عەرەبیدا دەڵێ (الخلیج العربی)!
بێجگە لەوەی زۆر هەواڵی مەترسیدار هەبووە لە زوڵم و زۆری دونیایێ و پێشێل کردنی (مافی مرۆڤ) لەلایەن هەندێ ڕژێمی حوکمەوە ، کەچی چونکە بەرژەوەندی دەوڵەتی ئینگلیز لەگەڵ ئەو ڕژێم یان ئەو دەوڵەتدا بووە ڕێگای نەداوە ، تەماشا دەکەین BBC ، یان خۆی لێ بواردووە ، یاخود ئەگەر باسیشی کردبێ وەك دەڵێن لە ڕووی (إسقاگ فرچ)بووە ، واتە لە کۆڵ خۆکردنەوە.

ئێمە کە BBC دەهێنینەوە لەو ڕوانگەوەیە کە باشترینیانە لە نزیك بوون لە پاراستنی بێلایەنی و پەیڕەو کردنی پیشەییەتیدا(21).
CNN یش کە بەسەربەخۆ ناسراوە و موڵکایەتی یە، ڕاستە لە ڕووی

خێرایی گەیاندن و پیشەییایەتی و کادیری پڕۆفیشناڵەوە ، ناوبانگی دەرکردووە ، بەڵام لای شارەزا و چاودێرانی میدیا وە کارکردنی ئەو کەناڵە بە تایبەتیش لە ڕووی ئاراستەی ستراتیژییەوە (ستراتیژیەتی ئەمریکا) شاراوە نییە(22). (CNN)یش دەچێتەوە ڕیزی ئەو کەناڵانەی ئیعتوباریان وەرگرتووە.

بەڵام کە بەوردی لێی بڕوانین زۆرجار ئەو جۆرە کەناڵانەیش بەهێزی خێرایی گەیاندن و کادیری پڕۆفیشناڵ و پیشەییایەتی لە کارکردن و تەکنیکی نوێ و بایەخ دان بە هەواڵ و ڕیپۆرتاژی سەرنجڕاکێشەوە لایەنداریان دادەپۆشن…
کەواتە ئەو میدیایەی بە (ئەهلی) خۆیان ناساندوە لەو کەناڵانەی بە کوردی پەخش دەکەن یان بڵاو دەکەنەوە نەیانتوانیوە بێلایەنی خۆیان بپارێزن ، هەرچەندە کەناڵ هەبن ڕەنگە زۆرجار توانیبێتیان (تاڕادەیەك) لایەنە ناکۆکەکان لەسەر پەڕەی ڕۆژنامە و بەردەم مایك و شاشەکانیان کۆبکەنەوە، بەڵام بێلایەنی یا سەربەخۆی بە تەنیا هەر لە کۆکردنەوە و بەرابەر ڕاگرتنی ڕایە جیاوازەکان نییە.

میدیای کوردی هەرچی بکا ، نەیتوانیوە لە ئاراستەی باروبووکەر بێتە دەرەوە ، بێگومان کەسیش ئامادە نییە لەبەر ئاوێنە بوەستێ وجنێو بدا و بە پارەی خۆی تەشهیر بە خۆی بکا ، یان هەرچی نەبێ بەلای بەرژەوەندی خۆیدا نەشکێنێتەوە.
پاشان لێرەدا مەسەلەکە بە تەنیا هەر پاڵپشتی دارایی نییە ، بەڵکو پاڵپشتی گەلێك جار لە زانیاری پێدان و دەرفەتی دەستخستنی ڕیکلام و پەیداکردنی سپۆنسەریشدا دەبێ… چەندی میدیای سێبەرە ، میدیای سێبەر ئەگەرچی لە کوردستان ئەزموونێکی تاڕادەیەك تازەیە ، بەڵام زۆر لە دەوڵەتان بە تایبەتی دەوڵەتە پارەدارەکان ئەوەیان تاقی کردووەتەوە و بەردەوامیشن بە نموونە کڕینی چەند کەناڵێکی میدیایی ، ئینجا ڕۆژنامە یا گۆڤار یا کەناڵی تەلەفزیۆنی بێ کە پێیاندا هەڵبڵێ و پەسنی کارەکانیان بکا و…. تاد.

ڕژێمی سەدام حسین بەرچاوترین نموونەیە ، لە کڕینی ئەو جۆرە میدیایە ، بە تایبەتی ئەو گۆڤار و ڕۆژنامانەی بە خاوەنداریەتی دەزگایەك یا کەسێك لە پایتەختەکانی دونیادا دەردەچوون. چەندی میدیای سێبەرە لەکوردستاندا دوای شەڕی ناوخۆ سەری هەڵدا لەم ڕاستەشدا پیشەی ڕۆژنامەنووسیی لە پیشەیەکی ئامانجداری بەرپرسیار کرد بە پیشەیەك بۆ بژێوی و دەرکەوتنی خەڵکانێك کە هەندێ جار ڕۆژنامەنووسیش نەبوون ! تەنانەت زۆر جار لێرەو لەوێ هەوڵ هەبووە لە سپیکردنەوەی ڕەش و ڕەشکردنەوەی سپی …

سەرەڕای ئەوەش میدیای پاش ڕاپەڕین کە ئێمە باسی ئەو میدیایە دەکەین دوای شەڕی ناوخۆ و ململانێی لایەنەکان سەری هەڵدا بە میدیای ئەهلی و سێبەریشەوە کە زۆرجار میدیای لایەنەکانیشی بەو ئاراستەیە ڕاکێشاوە ، درێغیان نەکردووە لە بڵاوکردنەوەی کولتووری بەکاربردن (استهلاکی) و بەلاڕێدابردن و خوردبوونەوەی شاش و درشت ، بە هۆی بەرنامە و درامای لاسایکاری خۆماڵی و دۆبڵاژکراوی نامۆ بە کۆمەڵی کوردەواری کە ئەگەرێك بووە لە کاڵ کردنەوەی ئینتیمای نیشتیمانی ، سەرەڕای ئەوەش کەناڵگەلێك (لۆکاڵی و سەتەلایت) دەرکەوتوون بەوەی هەر بە نموونە خۆیان بە داکۆکیکاری ئافرەت و ژنان ناساندوە ، کەچی هەمیشە دەبینین زوومی کامیراکانیان ڕوو لە جەستەی ئافرەت و ژیانی زۆر تایبەتیەتی ، بە ماڵپەڕەکانیشیانەوە ، ئەگەر باسی ئەو ڕیکلامانەیش نەکەین کە بەهەمان ئاراستە بڵاودەکرێنەوە.

لەلایەنی هەڵبژاردن و دانانی بەرنامەی ڕۆژانەشدا شتێك لە میدیای کوردیدا نابیندرێ بیر لەوە کرابێتەوە چ فلیمێك یا درامایەك دەبێتە هۆی بڵاوبوونەوەی توندوتیژی یا لاوازکردنی ئینتیما بە تایبەتی لای نەوەی نوێ ، کەچی کۆڕ و سیمینار لەبارەی ئەو مەسەلانە لەڕووپەڕی لاپەڕە و بەردەم مایك و شاشەکانیان ناپسێنەوە !!

ماویەتی

ئاماژە و پەراوێز

20 – نەژاد عزیز سورمێ- درەختی بنکۆڵ کراو – پەنجەنمایەکی ڕۆژنامەنووسیانە بۆ باری ڕووناکبیریی و کولتووری کوردی – 1975 – 1994 – چاپی دووەم – 2006. بڕوانە لاپەڕە (36)، هەروەها لاپەڕە (46).

21 - بۆ ڕێ ڕوونی و زانیاری زیاتریش لەبارەی BBC لەم ڕووەوە بڕوانە- محمد الرمیحی – (دکتۆر)- بئس قسم الـBBC العربی- ڕۆژنامەی (الشرق الاوسگ) ژمارە 13024 لە 26/7/2014، لاپەڕە 13.

22 -لەڕووداوەکانی 11ی سێپتێمبەردا ، حکوومەتی ئەمریکا CNNی ئاگادارکردەوە لە قەدەغەکردنی بڵاوکردنەوەی لاشەی قوربانیان ، وەك بەشێك لە ئیجرائاتی لایەنە پەیوەندیدارەکان لە پاراستنی ئەوەی پێی دەگوترێ (ئەمنی قەومی).